

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за освітньою програмою «Економіка та планування бізнесу»

на тему: **«АНАЛІЗ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОДЕЬКОГО РЕГІОНУ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО РОЗВИТКУ»**

Виконавець:

студентка ЦЗВФН

Решеник Катерина Сергіївна _____

/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор

Захарченко Наталя Вячеславівна _____

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. До ресурсного потенціалу регіону відноситься така система ресурсів, яка включена у господарські процеси регіону і відіграє важливу роль в утворенні доданої вартості для досягнення як економічних так і соціальних цілей конкретної території та підвищення благополуччя населення регіону. Проблема забезпечення сталого розвитку України, раціонального використання її ресурсів пов'язана з визначенням механізму ресурсозбереження регіонів держави, оскільки ефективність використання ресурсів залежить не стільки від потенціалу наявних ресурсів, а від впровадження ефективних ресурсозберігаючих технологій. Ресурсозбереження є перспективним напрямом економічного розвитку регіонів та має на меті, перш за все, вирішення проблеми зниження ресурсоемності при підвищенні соціальної, економічної та екологічної ефективності життєдіяльності суспільства. Але тут виникає ще безліч проблем, гострою серед яких є саме оптимізація обсягів використання ресурсів при підвищенні споживання та задоволення суспільних проблем при впровадженні технологічного прогресу. Саме тому, здійснення аналізу ресурсного потенціалу Одеського регіону з метою розробки заходів як ресурсозбереження, так і розвитку є досить актуальною темою на сучасному етапі.

Розкриттю питання впливу ресурсного потенціалу регіонів на їх розвиток та проблеми його ефективного використання розглядаються у працях О. Амоші, А. Андрейченко, І. Бакума, Л. Баценко, М. Гедза, А. Дзюбинської, Н. Добрової, Н. Захарченко, В. Мантула, Н. Сментини, В. Талаха, В. Першина, А. Фіалковської, Л. Шамілева та інших науковців та практиків.

Метою узагальнення та розвитку науково-теоретичних засад, розроблення й обґрунтування практичних рекомендацій щодо ресурсозбереження Одеської області.

Для досягнення мети було поставлено наступні завдання:

- 1) надати характеристику, значення та ефективність використання ресурсного потенціалу регіону;
- 2) визначити методичний підхід до оцінки ресурсного потенціалу регіону;
- 3) обґрунтувати комплексний підхід щодо розвитку стратегії ресурсозбереження регіону;
- 4) проаналізувати соціально-економічний стан Одеської області;
- 5) оцінити стан природно-ресурсного потенціалу та довкілля Одещини;
- 6) проаналізувати стан енергетичної інфраструктури, водопостачання постачання енергії та очистку стічних вод Одещини;
- 7) сформулювати аналіз сильних і слабких сторін Одеського регіону (SWOT-аналіз);
- 8) визначити стратегічні пріоритети та заходи стимулювання ресурсозбереження Одеської області.

Об'єкт дослідження є процес аналізу та розробки заходів розвитку ресурсного потенціалу Одеської області.

Предмет дослідження є сукупність теоретико-методичних та практичних аспектів, на основі яких проводиться аналіз та обґрунтування перспектив розвитку ресурсного потенціалу Одеської області.

Методи дослідження. Під час написання кваліфікаційної роботи використовувались такі методи: діалектичний – на етапі збору, систематизації і обробки інформації; аналіз – для деталізації та розділення об'єкта дослідження на окремі важливі складові елементи; порівняння – для зіставлення даних у динаміці; табличний, графічний, маркетинговий – для наочності отриманих результатів. Розрахунки за проектом проводились із застосуванням програмного продукту «Excel».

Інформаційна база дослідження. Закони України та нормативно-законодавчі акти, наукові публікації та монографічні видання українських і зарубіжних учених, матеріали наукових конференцій статей, статистичні дані Державної служби статистики України.

Структура та обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 74 сторінок комп'ютерного тексту, містить 10 таблиці та 12 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретико-методичні особливості ресурсного потенціалу регіону»** представлено характеристику, значення та ефективність використання ресурсного потенціалу регіону; розглянуто методичний підхід до оцінки ресурсного потенціалу регіону; обґрунтовано комплексний підхід щодо розвитку стратегії ресурсозбереження регіону.

У другому розділі **«Аналіз поточного стану ресурсного потенціалу Одеської області»** проаналізовано соціально-економічний аналіз Одеської області; здійснено аналіз природно-ресурсного потенціалу та довкілля Одеської області; проаналізовано стан енергетичної інфраструктури, водопостачання, постачання енергії та очистка вод Одещини.

У третьому розділі **«Розробка заходів стимулювання розвитку стратегії ресурсозбереження Одеської області»** здійснено аналіз сильних і слабких сторін Одеського регіону (SWOT-аналіз); визначено стратегічні пріоритети та заходи стимулювання ресурсозбереження Одеської області.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі досліджуються теоретико-методичні та практичні аспекти аналізу та перспектив розвитку ресурсного потенціалу Одеського регіону та зроблено наступні висновки.

1. Ресурсне забезпечення будь-якого регіону має на меті раціонального його використання незалежно від того, чи ресурсний потенціал знаходиться в профіциті, чи в дефіциті. Кожен регіон має свій природо-ресурсний, трудовий, інвестиційний, маркетинговий, інформаційний, інноваційний та інший потенціал, який слід направити на збалансований розвиток, враховуючи сильні і слабкі сторони, переваги та недоліки та проблеми, які слід вирішувати задля забезпечення економічного, соціального та екологічного розвитку та благополуччя населення регіону. Саме це і є важливим чинником вирівнювання міжрегіональних диспропорцій та сталого

розвитку будь-якого регіону. До ресурсного потенціалу регіону відноситься така система ресурсів, яка включена у господарські процеси регіону і відіграє важливу роль в утворенні доданої вартості для досягнення як економічних так і соціальних цілей конкретної території та підвищення благополуччя населення регіону.

2. В ресурсному потенціалі регіону виділяють такі найважливіші складові як: природо-ресурсний потенціал; економічний потенціал; інтелектуальний (трудоий) потенціал; підприємницький потенціал; екологічний потенціал; демографічний потенціал; соціальний потенціал; креативний (інноваційний) потенціал та ін. Виходячи з цього, на основі вивчення багатьох джерел наукової інформації у роботі складено модель визначення ресурсного потенціалу регіону, яка складається із сукупності найважливіших складових ресурсного потенціалу регіону.

3. Комплексний підхід щодо розвитку стратегії ресурсозбереження регіону усіх напрямів дасть змогу переформувати ідеологію ведення бізнесу та підприємницької діяльності усіх суб'єктів господарювання регіону на основі забезпечення: ефективного використання (економії) наявних ресурсів регіону; підвищення збалансованості первинних і вторинних ресурсів; мало- або безвідходний виробничий цикл. На нашу думку застосування та реалізація вказаних напрямів ресурсозбереження призведе до покращення та підвищення добробуту населення регіону, його ресурсного потенціалу та впливу як на нинішнє покоління, так і на перспективу.

4. Одеська область відноситься до Південних прикордонних територій України, де природно-кліматичні і соціально-економічні особливості сприяють формуванню складної санітарно-епідеміологічної ситуації. Одеська область – регіон, що виділяється у господарському комплексі України своїми транспортно-розподільчими функціями, розвиненою промисловістю, інтенсивним сільськогосподарським виробництвом.

5. Проблеми, що стримують розвиток та потребують розв'язання у сфері охорони навколишнього природного середовища в Одеській області: 1) Вирішення питання фінансування реконструкції та ремонту існуючих очисних та будівництво нових каналізаційно-очисних споруд в районах Одеської області. 2) Розташування на території Одеської області недіючих та тих які потребують ремонту артезианських свердловин. 3) Вирішення проблеми відновлення водності річки Великий Куяльник. 4) Вдосконалення постійно діючої системи спостереження за станом атмосферного повітря, у тому числі збільшення постів спостереження. 5) Низькі темпи розширення мережі територій та об'єктів природно-заповідного фонду Одеської області та збільшення відсотка заповідності.

6. Діагностика ресурсного аналізу Одещини дає можливість визначити стратегічні пріоритети розвитку її ресурсного потенціалу та запропонувати заходи щодо підвищення конкурентоспроможності та обґрунтування стратегічних цілей ресурсозбереження Одещини на перспективу.

7. Для Одеського регіону є важливим формування сприятливого інвестиційного клімату для залучення інвестиційних коштів у розвиток провідних галузей економіки, сприяння місцевим товаровиробникам у пошуку нових ринків збуту з метою підвищення рівня конкурентоспроможності регіональної економіки. Високопродуктивне аграрне виробництво дасть можливість гарантування

продовольчої безпеки країни, забезпечення конкурентоспроможності на внутрішньому і зовнішньому ринках продукції сільського господарства, збереження селянства, як носія української ідентичності, культури і духовності. Високий рівень задоволення громадянина під час отримання послуги завжди буде актуальним явищем. Тому покращення якості надання адміністративних послуг шляхом підвищення рівня прозорості та відкритості влади до громадянина та бізнесу, впровадження електронних сервісів – є одними із основних завдань в доступності та ефективності адміністративних послуг в Одеській області.

8. З урахуванням результатів проведеного стратегічного аналізу, оцінки наявних переваг, можливих ризиків і загроз можливо сформулювати стратегічне бачення подальшого розвитку Одеської області з упором на ресурсозбереження, а саме: створення сприятливих та ЕКОумов для розвитку малого та середнього бізнесу, економіки та ІТ-технологій, інтегрування в міжнародний простір туристичного та культурного середовища та підтримка національних традицій та розвитку пріоритетних галузей регіону, ефективного використання наявного ресурсного потенціалу для підвищення якості життя населення у основі якого лежить стратегія ресурсозбереження та охорони довкілля, створені нові умови для розвитку особистості, забезпечені якісні та екологічно безпечні умови життя населення.

АНОТАЦІЯ

Решетник К. С. «Аналіз ресурсного потенціалу Одеського регіону та перспективи його розвитку».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за освітньою програмою «Економіка та планування бізнесу», Одеський національний економічний університет м. Одеса, 2023 рік.

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. У роботі представлено характеристику, значення та ефективність використання ресурсного потенціалу регіону; розглянуто методичний підхід до оцінки ресурсного потенціалу регіону; обґрунтовано комплексний підхід щодо розвитку стратегії ресурсозбереження регіону. Проаналізовано соціально-економічний аналіз Одеської області; здійснено аналіз природно-ресурсного потенціалу та довкілля Одеської області; проаналізовано стан енергетичної інфраструктури, водопостачання, постачання енергії та очистка вод Одещини. Здійснено аналіз сильних і слабких сторін Одеського регіону (SWOT-аналіз); визначено стратегічні пріоритети та заходи стимулювання ресурсозбереження Одеської області.

Ключові слова: ресурсний потенціал, конкуренти, регіон, витрати, прибуток, ресурсозбереження, стратегія, ефективність, ризики.

ANNOTATION

Reshetnyk K. S. «Analysis of the resource potential of the Odesa region and the prospects for its development».

Qualifying work on obtaining for a bachelor's degree in the specialty 076

«Entrepreneurship, trade and stock market activity» for the educational program «Economic and business planning». Odessa National Economics University. Odessa, 2023.

The qualification work of the bachelor consists of three chapters. The paper presents the characteristics, significance and efficiency of the use of the resource potential of the region; considered a methodological approach to assessing the resource potential of the region; a comprehensive approach to the development of the region's resource saving strategy is substantiated. The socio-economic analysis of the Odessa region is analyzed; an analysis of the natural resource potential and the environment of the Odessa region was carried out; analyzed the state of the energy infrastructure, water supply, energy supply and water purification of the Odessa region. An analysis of the strengths and weaknesses of the Odessa region (SWOT-analysis) was carried out; strategic priorities and measures to stimulate the resource saving of the Odessa region were determined.

Keywords: resource potential, competitors, region, vitrati, income, resource saving, strategy, efficiency, risks.